

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre

om

Rød løber for produktionsvirksomheder

Af den 21. november 2024

Efter årtier med globalisering, åbenhed og stabilitet står vi nu i en anden geopolitisk virkelighed. Presset på forsyningskæderne stiger, og adgangen til råstoffer begrænses. Industripolitik er højt på den globale dagsorden. Lande som Kina og USA satser massivt, mens EU's konkurrenceevne er udfordret og sakker bagud.

Samtidig har produktionsvirksomhederne en stor betydning for vækst og beskæftigelse i Danmark. Danmark har gennem de senere år haft en positiv udvikling i industriproduktionen – også sammenlignet med andre lande. Og produktionsvirksomhederne står bl.a. for hver femte arbejdsplads i vores landdistrikter.

Men vi er ikke i mål endnu. For en forandret verden stiller nye krav. Vi skal op i tempo. For de virksomheder, der står over for beslutning om, hvor i verden de skal investere i nye arbejdspladser, er hastighed helt afgørende. Der er derfor behov for, at styrke rammevilkårene for danske produktionsvirksomheder, så Danmark er et attraktivt land at investere og placere arbejdspladser i.

Danmark har tradition for tillidsfuldt samarbejde på tværs af offentlige og private aktører, en fleksibel og veluddannet arbejdsstyrke og en række etablerede styrkepositioner inden for bl.a. life science og den grønne industri. Det er et godt udgangspunkt for at tiltrække produktion og udenlandske investeringer til Danmark. Virksomheder oplever imidlertid, at det er vanskeligt at finde egnede arealer til at udvide og etablere produktion og uigennemskuelige og langsomme sagsbehandlingsforløb, når de skal etablere eller udvide produktionsfaciliteter. Der er derfor behov for at øge hastigheden ift. myndighedsgodkendelser og andet, som skal på plads, når virksomhederne skal investere.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om at etablere en "rød løber for produktionsvirksomheder" der følger op på anbefalingerne fra både Life Science Rådet og Virksomhedsforum for Globale Risici. Rød løber for produktionsvirksomheder etableres med følgende elementer, jf. også udspillet *Danmark skal stå stærkere i kampen om vækst og arbejdspladser*.

I. One-stop-shop for produktionsvirksomheder

1. Tempo og forudsigelighed i tilladelsesprocesser er afgørende parametre, når såvel danske som udenlandske virksomheder skal træffe beslutning om, i hvilket land de skal bygge nye produktionsfaciliteter. Men i dag oplever virksomhederne langstrakte og uigennemsigtige myndighedsprocesser, hvor der i visse tilfælde skal indhentes op mod 20 forskellige tilladelser for at udvide og etablere produktion i Danmark. Hvis vi skal kunne tiltrække og fastholde fremtidens produktion skal vi op i tempo. Og der skal være forudsigelighed for virksomhederne i godkendelsesprocesserne.
2. Aftalepartierne er på denne baggrund enige om oprette en one-stop-shop for produktionsvirksomheder, som skal bidrage til at sikre en hurtigere og smidigere myndighedsproces ved etablering og udvidelse af produktionsfaciliteter. One-stop-shoppen etableres i Erhvervsstyrelsen under navnet "Én indgang til produktionsvirksomheder" og bliver én samlet indgang for de omfattede produktionsvirksomheder til myndighedsbehandling.

3. Aftalepartierne er endvidere enige om, at one-stop-shoppen vil gælde for produktionsvirksomheder, der falder i en eller flere af følgende kategorier:
 - A) Grønne produktionsvirksomheder, der producerer komponenter til fx vindenergi, Carbon Capture and Storage og brint, og virksomheder som er omfattet af EU-forordning om net zero teknologier (NZIA), herunder strategiske nettonulprojekter, og EU-forordningen om Critical Raw Materials Act (CRMA).
 - B) Produktionsvirksomheder med projekter om at udvide eller etablere produktion, der lever op til nærmere fastsatte kriterier, herunder at virksomheden vil foretage en investering på minimum 100 mio. kr., eller at godkendelsesprocessen er kompleks, forstået som at tilladelser skal indhentes både i staten og i kommunen.
 - C) Produktionsvirksomheder, der ønsker at placere sig i de nye udpegede industriparke.
4. I one-stop-shoppen vil produktionsvirksomhederne få:
 - En fast kontaktperson, som skal hjælpe virksomheden gennem de forskellige godkendelser på tværs af statslige og kommunale myndigheder.
 - Fast track spor med fastsatte sagsbehandlingslofter for myndighedsgodkendelser på maksimalt 18 måneder afhængigt af projektets størrelse og kompleksitet. Der er visse undtagelser hertil blandt andet i forhold til miljøkonsekvensvurdering.
 - Vejledning om EU-regulering.
 - En samlet procesplan med milepæle for de enkelte tilladelser, der bidrager til at skabe gennemsigtighed i den samlede myndighedsbehandling.
5. Når der er tale om en udenlandsk investor, indgår Udenrigsministeriet i one-stop-shoppen. Hermed sikres sammenhæng med det samlede rådgivningsforløb om en potentiel investering i Danmark, som Udenrigsministeriet varetager over for den udenlandske investor.
6. For at understøtte en hurtigere myndighedsproces i one-stop-shoppen vil relevante statslige myndigheder, hvis der er et kommunalt ønske, have mulighed for at overtage kommunale godkendelser til at udvide og etablere produktion.
7. Derudover er aftalepartierne enige om at gennemføre et servicetjek af de reguleringsmæssige rammer for udstedelse af tilladelser til at udvide og etablere produktion med henblik på regelforenkling. Der lægges op til, at servicetjekket afdækker de nuværende reguleringsmæssige rammer i hhv. EU-retten og den nationale regulering for tilladelser til etablering og udvidelse af produktionsfaciliteter i Danmark. Servicetjekket skal belyse, hvorvidt der er grundlag for justering af de lovgivningsmæssige rammer for udstedelse af tilladelser, så der er færre hensyn, der skal afvejes mod hinanden, og at myndighedsbehandling af sådanne sager kan foregå hurtigere og evt. i mere parallelle forløb. Dette vil kunne understøtte en hurtigere myndighedsproces gennem one-stop-shoppen. Resultaterne fra servicetjekket forelægges aftalekredsen i 2025.

II. Udpegning af nye industriparke forbeholdt produktionserhverv

8. Det er en udfordrende og tidskrævende proces for mange produktionsvirksomheder at finde egnede arealer med god adgang til nødvendige infrastruktur så som elforsyning, vand og transport, når de vil etablere eller udvide produktion. Det spænder ben for virksomhederne og forsinker tempoet i virksomhedernes investeringsbeslutninger.

9. Aftalepartierne er på denne baggrund enige om at etablere industriparker forbeholdt produktionserhverv, herunder life science-virksomheder, for at sikre egnede arealer med adgang til den nødvendige erhvervsmæssige infrastruktur, herunder blandt andet el, vand, transport og afledning af spildevand. Der sigtes mod, at der udpeges fem industriparker.
10. Aftalepartierne er enige om, at kommunerne i foråret 2025 får mulighed for at indmelde, om de ønsker en industripark. Der gennemføres en kommune- og erhvervsdialog samt en statslig screening af arealerne, hvor bl.a. behov og muligheder for at fremskynde kommunale og offentlige investeringer i arealerne undersøges, herunder vandforsyning, afledning og rensning af spildevand samt håndtering af affald.
11. Aftalepartierne er enige om, at industriparker skal udpeges, hvor der er:
 - et kommunalt ønske, herunder kommunalt engagement i at understøtte udviklingen af de indmeldte arealer,
 - en betydelig erhvervsinteresse,
 - den nødvendige erhvervsmæssige infrastruktur bl.a. elnet, vand, varme, gasnet, eller hvor der planlægges herfor,
 - den nødvendige transportinfrastruktur, eller hvor der planlægges herfor,
 - nærhed til arbejdskraft fx uddannelsesinstitutioner og internationale skoler, eksisterende erhvervsklynger mm. og
 - hvor der ikke er beskyttet natur eller naturnationalparker.
12. Aftalepartierne er enige om, at udpegningen af industriparkerne skal være under hensyn til særlig værdifuld natur. Aftalepartierne lægger derfor vægt på, at det ikke er muligt at udpege industriparker på områder med beskyttet natur, udpegede naturnationalparker og evt. fremtidige naturnationalparker, som drøftes politisk. Den statslige screening af de indmeldte arealer til industriparker vil derfor undersøge disse forhold.
13. Produktionsvirksomheder spiller en væsentlig rolle for vækst, arbejdspladser og bosætning i Danmark, herunder ikke mindst i landdistrikterne, hvor ca. hver femte arbejdsplads er på en produktionsvirksomhed. Det er derfor vigtigt at understøtte en positiv udvikling af produktionsvirksomheder også i landdistrikterne. Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at industriparkerne skal styrke udviklingen i hele landet. Derfor skal der ved udpegning af industriparkerne lægges vægt på en geografisk fordeling.
14. Aftalepartierne er enige om, at de nye industriparker udpeges med hjemmel i ny lov om produktionsvirksomheder.
15. Aftalepartierne er enige om, at for eventuelle statslige arealreservationer til industriparker fastsættes en solnedgangsklausul på fem år, idet den nærmere tidsafgrænsning skal afklares endeligt i dialog med kommunerne. Der kan ikke etableres produktionsvirksomheder i de nye industriparker før, der er vedtaget en lokalplan, der reserverer området til produktionsvirksomheder. Den fysiske planlægning af parkerne forestås af kommunerne efter planlovens regler.

16. Aftalepartierne noterer sig, at hvis der er et kommunalt ønske om et areal til produktionsvirksomheder i områder, der ikke ligger i tilknytning til eksisterende bebygget byzone, kan ministeren for byer og landdistrikter efter ansøgning fra kommunalbestyrelser i særlige tilfælde meddele tilladelse til planlægning for et afgrænset areal til byzone. Ministeren for byer og landdistrikter kan endvidere i særlige tilfælde, hvor et udlæg af et areal til byzone er af national interesse, fastsætte regler for kommunernes planlægning i et landsplandirektiv, der fraviger planlovens regler om byvækst for et afgrænset areal. En eventuel tilladelse til at fravige planlovens regler om byvækst og eventuelle landsplansdirektiver forelægges forligskredsen bag planloven inden udstedelse.
17. Aftalepartierne vil på den baggrund tage stilling til udpegning af nye industri-parker inden udgangen af 2025.
18. Aftalepartierne er endvidere enige om at undersøge mulighederne for, at eksisterende planlagte erhvervsområder skal gøres let tilgængelige på kort (en såkaldt turn-key-løsning), således at det der skabes et nemt overblik over ledige erhvervsarealer. Dette skal gøre det nemmere for danske og udenlandske virksomheder at finde egnede erhvervsområder til etablering af produktion m.v.

III. Øvrige tiltag

19. Aftalepartierne noterer sig, at der til at bistå arbejdet med at kvalificere erhvervsinteresser i de konkrete arealer til industri-parker og understøtte implementeringen af one-stop-shoppen for produktionsvirksomheder nedsættes et erhvervspanel, som består af repræsentanter fra virksomheder og erhvervsorganisationer.
20. Aftalepartierne noterer sig endvidere, at regeringen vil gå i dialog med KL med henblik på at styrke samarbejdet om en hurtigere og mere smidig sagsbehandling af tilladelser til etablering eller udvidelse af produktion på tværs af kommunale og statslige myndigheder.

IV. Aftalens karakter og videre proces

21. Aftalen implementeres ved en ny lov for produktionsvirksomheder, som ventes fremsat i foråret 2025. Aftalepartierne forelægges lovforslaget forud for, at det sendes i høring.
22. Aftalen har karakter af en stemmeaftale, hvor aftaleparterne er enige om at stemme for de bevillingsmæssige hjemler samt det kommende lovforslag om produktionsvirksomheder, der udmønter aftalens indhold.

I. Implementering af aftalen

23. Der udarbejdes en implementeringsplan for aftalen, som forelægges aftalepartierne primo 2025. Aftalepartierne forelægges årligt status på implementeringsplanen.

24. Rød løber for produktionsvirksomheder evalueres i første halvår 2027 med henblik på, at der kan tages stilling til videreførelse af initiativet efter 2027. Evalueringen forelægges aftalepartierne.

V. Økonomi

25. Aftalen finansieres ved udmøntning af reserven til life science strategien, jf. aftale mellem regeringen og (Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre) om *Strategi for life science 2024-2027*, og udmøntning af reserve til landdistriktsudspillet, jf. regeringens landdistriktsudspil *Sammenhæng og balance*.

Tabel 1 - Midler til rød løber for produktionsvirksomheder

	2024	2025	2026	2027
Etablering af one-stop-shop for produktionsvirksomheder	3,7	21,0	21,6	21,6
<i>En indgang til myndighedsbehandling</i>	0,0	10,0	10,6	10,6
- Heraf til Erhvervsstyrelsen	0,0	10,0	10,6	10,6
<i>Sagsbehandling og call-in på miljøområdet</i>	0,0	5,0	5,0	5,0
- Heraf til Miljøstyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	0,0	5,0	5,0	5,0
<i>Digital understøttelse af one-stop shoppen m.v.</i>	3,7	6,0	6,0	6,0
- Heraf til Erhvervsstyrelsen	3,7	6,0	6,0	6,0
Etablering af industriparker	8,2	9,7	8,3	8,3
Kommunedialog og statslig screening	7,3	5,8	4,1	4,1
- Heraf til Plan- og Landdistriktsstyrelsen	2,1	1,6	1,5	1,5
- Heraf til Erhvervsstyrelsen	2,4	1,6	1,2	1,2
- Heraf til Energistyrelsen	1,2	1,2	0,4	0,4
- Heraf til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	1,6	1,4	1,0	1,0
Statslig reservation af arealer til industriparker i form af landsplandirektiver samt undersøgelse af mulighed for turn-key løsning	0,9	3,9	4,2	4,2
- Heraf til Plan- og Landdistriktsstyrelsen til udpegning af arealer	0,0	2,1	4,2	4,2
- Heraf til Plan- og Landdistriktsstyrelsen til turnkey-analyse	0,9	1,8	0,0	0,0
I alt	11,9	30,7	29,9	29,9